

OSASUNA ETA EUSKARA. Udalerri euskaldunenek eta lehen arrotek dute lehentasuna

Osasungintza euskalduntzeko plana eskatu dute UEMA, ELA, LAB eta OEEK

‘Osasunak euskaraz baleki!’ kanpaina abian jarri dute administrazioei presio egiteko asmoz

Iker Aranburu | DONOSTIA

Hego Euskal Herriko osasun zerbitzuak euskalduntzeko plana eskatu zuten atzo UEMAK, ELA eta LAB sindikatuek eta Osasuna Euskalduntzeko Erakundeak (OEE). Lau talde horiek gutxienez baldintza batzuk jarri zizkieten plan horiei, besteak beste, lehen arreta zerbitzuei lehentasuna ematea, langileen adostasuna izatea eta herri euskaldunenetan premiazko neurriak hartzea.

Iñaki Agirre UEMAKo koordinatzaileak atzo Donostian azaldu zuenez, kanpaina bat abian jarriko dute orain Euskal Autonomia Erkidegoko eta Nafarroako agintariei presio egiteko. ELA eta LABek Osakidetza eta Osasunbideko arduradunei euskara normalizatzeko eskatzen dieten postalak banatuko dituzte Araba, Bizkaia, Gipuzkoa eta Nafarroako ospitaleetan eta osasun zentroetan. Berdin egingo du UEMAK ere Udalerri Euskaldunen Manko-

DATUA

10 urte Osakidetza euskalduntzeko

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak onartzeaz du Osakidetza euskalduntzeko plana. Horren arabera, Osakidetza langileen heren batek euskaraz jakingo du 10 urteren buruan.

munitatea osatzen duten 44 udalerrietan eta beste batzuetan berdin egiten saiatuko dira Kontseiluaren laguntzarekin. Abenduaren erdialdean bidaliko dizkiete proposamenarekin bat egin duten herritarren postalak.

Herri ia erabat euskaldunetan ere sendagileak erdaldun

1997an, UEMAK azterketa egin zuen bere kideen artean eta ohartu zen Gipuzkoa, Bizkaia eta Arabako herrietan mediku, erizain, telefonistak eta osasungintzako langile gehientsuenak erdaldunak zirela, Agirrek salatu zuenez, «inolakoz hizkuntza irizpiderik gabe jartzen zirelako». Egoera hobea zen orduan Nafarroan, baina azken urteotan okerrera egin du, Miguel Sanzen Gobernuaren azken de-

BALDINTZAK

Osasunak euskaraz jakin dezan

UEMAk, Osasuna Euskalduntzeko Erakundeak (OEE) eta ELA eta LAB sindikatuek zenbait baldintza jarri dizkiete Euskal Autonomia Erkidegoko Osakidetza eta Nafarroako Osasunbidea euskalduntzeko planei:

PABLO S. QUIZA
UEMA, ELA, LAB eta OEEko ordezkariak, atzo, Donostian emandako prentsaurrekoan.

PLAN OROKORRA. Sinatzaileen arabera, planak orokorra izan behar du, hau da, «ez da erabiliko behin-behineko arazoak estaltzeko».

LEHENTASUNAK. Osasun sistemen euskalduntzea ezin daitekeenez egun batetik bestera egin, zenbait zerbitzuri lehentasuna emango zaie. Era horretara, euskaldundu beharko liratekeen lehenak osasun zentroetako artatze zerbitzuek eta pediatriakoek izan beharko lukete. Euskalduntzea, ordea, osasun munduko esparru guztietara hedatzea exijitu dute.

PLAN NEGOZIATUA. Euskalduntze prozesuan inplikaturik dauden Osakidetza eta Osasunbideko sektore guztiek planaren nondik norakoa aztertu beharko lituzkete. Langileen ordezkarien adostasuna ezinbestekotzat jotzen dute eraginkorra izan dadin.

INBERTSIOA, EZ GASTUA. Euskararen normalizazioarako Planaren aurrekontua ez da gastu gisa hartuko, inbertsio modura baizik, Osakidetza eta Osasunbideak gizartearen eskaintzen duten zerbitzuaren kalitatea hobetzeko inbertsioa da.

INGURU EUSKALDUNETAKO NEURRIAK. Plana indarrean jarri bitartean, inguru oso euskaldunetan (biztanleen %70 edo gehiago euskalduna dutenak) premiazko neurriak hartuko lirateke.

MOTIBAZIO KANPAINA. Bi alde dituen motibazio kanpaina egin nahi dute: osasungintzako langileei zuzendutakoa bat eta herritarrekikoa bestea.

IKASKETAK. Lanbide Heziketa eta Unibertsitate ikasketak euskalduntzeko eskatu dute.

kretuak direla-eta. David Anaut Leitzaldeko euskara teknikariak gogoratu zuenez, iazko iraileko azken aginduaren ondoren, «Nafarroako herri euskaldunetako sendagile izateko euskara jakitea alemaniera jakiteak bezainbesteko puntuazioa ematen du».

Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailarekin sarritan elkartu dira lau taldeak, baina euskararen

erabilera normalizatzeko dekretuaren «zirriborro» baten berri baizik ez dute izan.

Jose Ramon Furundarena OEEko ordezkariak azpimarratu zuen «berebiziko garrantzia» duela gaixoen sendagileekin harremanak bere hizkuntzan egin ahal izatea, eta gaztelaniaz apenas dakiten adinekoak eta umeak ekarri zituen gogora. Ildo beretik kexu zen Osakide-

tza euskaraz lan egitea oso zaila zela profesional euskaldunentzat, ahozko komunikazioetatik haratago, ezin dutelako euskarazko idatzirik egin.

Eskaera sustengatzen izan ziren, besteak beste, Rafa Diez LABeko idazkari nagusia, German Kortabarria ELAko komunikazio arduraduna, Javier Zabala Adunako alkatea eta Agustín Lizaso Usurbilgoa.

EUSKARA

Europako Hizkuntzen urteak BAB2ko ateak irekiko dizkio euskarari

Aitor Renteria | BAIONA

Europako hizkuntzen urtean euskarari zegokion astea iragan berria bada ere, euskararen aldeko ondarrak aitzina jarraitzen du. Izan ere aste honetan zehar *Euskara Jalgi Hadi BAB2 komertzialgunera* kanpaina antolatu baitute Euskal Kultur Erakundeak eta euskalgintzako hainbat elkarte.

Izan ere lehen aldikotz euskarak presentzia bat ukanen du BAB2 merkataritza gunean, orain arte bertako ateak behin eta berriz hetsirik atzeman baititu euskarak. BAB2ko lehen urrats hau abian da dagoeneko, *Euskararen Hatsa* deritzan erakusketa ikusgai baita saltoki handietan. Horrez gain, BABeko bozgorailuetatik euskal musika eskainiko da egunean zehar.

Asteburuko eskaintza

Bertzalde, asteburuan, euskararen sustapen eta prestigio kanpainari atxikirik, aste honetako une gotorra helduko da. Euskal Kultur Erakundeak, Euskal Konfederazioak, Seaskak, Euskal Haziak, Uda Lekuk, Ikasek, Sü Haziak, Ipar Euskal Herriko Irratiek eta AEK-k informazio guztiak atxikiko dituzte merkataritza guneko barrutian.

Elkarte bakoitzak bera-ri dagokion informazioa eta xehetasunak eskaintzeko parada ukanen du eta, horrez gain, goizeko 11:00etatik 13:00ak arte eta 17:00ak eta 19:00ak artean animazioak izango dira. Bertzeak bertze, Baionako Gau Eskolak zuzenean emanen ditu euskara eskolak, bertsolari gazteek ere saio ttipi batzuk iragarri dituzte eta euskal kantariak ere hitzorduan izanen direla zin egin dute. Bukatzeko, haurrei zuzenduriko ipuinak entzuteko eskaintza egonen da.

Ipuinen haritik, eskaintza berezi bat egingo da gaur arratsaldean Hendaiako mediatekan. Kattalin Totorikak istorio eta ipuin kontaketa egingen baitu 4-5, 7-8 eta 9-10 urteko gazteentzat.